

TRANSFORMAREA DIGITALĂ A PROFESIEI CONTBILE ȘI EFECTELE ASUPRA PERFORMANȚEI ORGANIZAȚIONALE

DIGITAL TRANSFORMATION OF THE ACCOUNTING PROFESSION AND ITS EFFECTS ON ORGANIZATIONAL PERFORMANCE

CZU: [004:657-051]:005.332.1

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2025.14>

TULVINSCHI Mihaela

Universitatea “Ștefan cel Mare” Suceava, România, mihaela.tulvinschi@usm.ro

ORCID ID: 0000-0003-1541-4532

Abstract: Accounting provides accurate and meaningful information through which the decision-making process is assisted and becomes an important tool for social intermediation. Current trends manifested internationally in the field of accounting, under the impetus of digitalization, are the expression of profound changes that are closely correlated with economic developments noticeable at regional and global levels. Accurate and meaningful accounting information allows for the reduction of uncertainties and facilitates the implementation of actions by removing potential disruptions, thus contributing to the achievement of sustainable development. The research aims to determine the link between the services promoted by the accounting profession in the digital era and organizational performance.

Keywords: accounting profession, digitalization, organizational performance.

JEL Classification: M41, M49, M15

Introducere: Trăim într-o lume în care aproape totul se vinde și se cumpără, în care resursele scad, iar nevoile cresc. Profesia contabilă contribuie substanțial la optimizarea utilizării resurselor și, prin aceasta, la creșterea economică generală. Prin natura și funcțiile sale, contabilitatea a cultivat sentimentul încrederii în afaceri.

Într-o lume în care există fuziuni ale piețelor de capital, în care cash flow-ul unei companii provine în mare parte din tranzacții cu entități din afara granițelor țării, „apare necesitatea de transparență în rapoartele companiilor și de a exista pe piață informații relevante, fiabile și ușor de înțeles.” [3] În economia informațională cea mai importantă resursă este informația, iar contabilitatea în era digitală are o funcție pragmatică și esențială în administrarea oricărei afaceri.

Globalizarea economică și mișcarea instantanee a datelor favorizează eforturile de a identifica un singur set de raportări financiare de calitate, acceptat la nivel global. În era digitală, nevoia de informații specifice afacerilor este tot mai mare. Tehnologiile informaționale pot ajuta profesionistul contabil să își îndeplinească mai bine îndatoririle față de clienți și să adauge mai multă valoare economiilor și interesului public. [16]

Scopul acestei lucrări este conturarea unei imagini de ansamblu asupra digitalizării contabilității, punând în evidență avantajele și dezavantajele digitalizării, precum și efectele acesteia pentru viitorul profesiei contabile. Digitalizarea contabilității are efecte directe și semnificative asupra performanței organizaționale. Deși transformarea digitală în contabilitate aduce numeroase beneficii, ea implică și o serie de provocări și riscuri asociate. Pentru realizarea scopului propus, metodologia cercetării vizează un instrumentar metodologic specific științelor sociale. În acest sens, s-au folosit tehnici specifice domeniului cercetat, respectiv: recenzia literaturii de specialitate, sinteza, analiza, comparația și problematizarea.

Conținut: Profitabilitatea, crearea de valoare și creșterea economică sunt elemente de progres pentru societate, dar soluționarea unor probleme economice nu se poate realiza fără o abordare etică a tranzacțiilor. Investitorii își planifică evoluția afacerii pe baza unei strategii și urmăresc periodic informațiile disponibile despre clienți, furnizori, produse sau servicii substitute, concurenții existenți

sau cei noi. Investitorii de succes înțeleg că afacerea lor este dependentă de ecosistemul în care acționează și își adaptează strategia în funcție de cele mai noi informații care apar.

Profesia contabilă este una dintre profesiile care trebuie să țină pasul cu schimbările din lumea aflată în proces de digitalizare rapidă. Noile tehnologii care apar în educația contabilă actuală sunt necesare pentru a sprijini dezvoltarea învățării studenților. Prin urmare, utilizarea instrumentelor tehnologice digitale utilizate în procesele educaționale contabile ar trebui încurajată [31].

În era digitală, noile schimbări, dezvoltări și transformări tehnologice sunt experimentate de inteligența artificială, tehnologiile robotice, sistemele cloud, Blockchain, Industria 4.0 și Industria 5.0. În studiul realizat de Sabuncu [13], sunt evaluate practicile contabile care sunt din ce în ce mai implicate în procesul de transformare digitală, modul în care acest proces de transformare este îndeplinit de contabilii profesioniști, nevoile profesioniștilor contabili și modul în care vor gestiona acest proces în viitor. În procesul de transformare digitală în profesia contabilă, specializarea în multe domenii diferite este necesară pentru sustenabilitate într-un mediu competitiv.

În contabilitate, noțiunea de digitalizare se identifică prin sistemele integrate, roboți software [5], soluții bazate pe cloud [10], tehnologia blockchain [2], inteligența artificială și smart digital technology [7]. Pe viitor inteligența artificială va avea un rol foarte important în contabilitate, iar atribuțiile oamenilor vor fi de a analiza și interpreta datele și rezultatele obținute cu ajutorul noilor tehnologii [15].

Datorită internaționalizării, evoluției digitale și dezvoltării tehnologiilor informaționale, profesia contabilă trebuie să se adapteze alternativelor tehnologice, care sunt superioare contabilității tradiționale. Aceste schimbări „au un impact atât în ceea ce privește domeniul contabilității cât și tot mediul de afaceri, fie el național cât și internațional” [4]. Un important factor care va conduce la digitalizarea contabilității este apariția unei noi tehnologii de contabilitate distribuită și anume Blockchain. Folosind Blockchain-ul operațiunile de plăți, facturare, consemnarea informațiilor, contractele și alte documente importante vor conduce la schimbări în profesia contabilă [12]. Există o interacțiune între conceptul de blockchain, contabilitate și criminalitate economică, iar studiile actuale dovedesc potențialele avantaje ale implementării tehnologiei blockchain în sistemul contabil [8].

În prezent, datorită digitalizării și tehnologiilor aferente, profesioniștii contabili dispun de o gamă largă de instrumente pe care le pot folosi pentru a desfășura activitatea într-un mod mult mai productiv. De exemplu, facturile, dar și alte documente de natură financiar-contabilă pot fi recunoscute și înregistrate în conturi automat, fără implicarea factorului uman [14]. Un alt avantaj important al digitalizării contabilității și benefic pentru entitatea economică este reducerea costurilor. Persoanele de la nivelele ierarhice superioare vor beneficia și prin faptul că în orice moment pot accesa informații despre situația entității economice. Aceste informații vor fi întotdeauna disponibile și actualizate.

Totuși, transformarea digitală are și unele dezavantaje. Datele obținute în urma acestor procese automate, trebuie să fie alese cu atenție, personalizate și analizate în funcție de obiectivul pentru care s-au realizat. Entitățile economice vor fi nevoite să apeleze la experți pentru realizarea acestor sarcini. Provocările și limitele procesului de digitalizare se referă la rezistența la schimbare, riscuri cibernetice, costuri inițiale ridicate și nevoia de reglementări și standarde adaptate noilor realități digitale [6]. Pentru a depăși aceste obstacole, organizațiile trebuie să investească în formarea continuă a personalului și în măsuri solide de securitate cibernetică.

Rezultatele cercetării din cadrul studiului „Impact of digitalization in Finance and accounting” [11] indică faptul că digitalizarea a avut un efect direct asupra modului în care companiile își organizează afacerea datorită implicațiilor asupra finanțelor și contabilității. Un studiu publicat în 2023 [9] relevă

faptul că gradul de pregătire pentru formare continuă și aderarea la profesia contabilă în contextul digitalizării sunt influențate de mai mulți factori, dintre care cei mai importanți sunt: ușurința utilizării instrumentelor digitale, nivelul de performanță atins, efortul așteptat și factorii situaționali, cum ar fi cultura organizațională și politicile de reglementare. În aceeași măsură, procesul digitalizării este influențat de preocupările asociate cu potențialele pierderi de locuri de muncă din cauza înlocuirii oamenilor cu inteligența artificială, precum și cu expunerea accidentală a datelor din cauza pierderii controlului, generând erori în măsurare și raportare.

Digitalizarea va oferi companiilor noi instrumente contabile, cunoștințe și canale de comunicare. Mediul de afaceri va fi afectat de noua tehnologie, aceasta reducând costurile pentru firmele mici și mijlocii. Pe măsură ce profesia contabilă se adaptează și evoluează alături de o piață digitalizată și tehnologică în creștere, practicienii ar trebui să fie conștienți de schimbarea în percepție a profesiei.

Concluzii: Transformarea digitală a profesiei contabile reprezintă o etapă inevitabilă și benefică în evoluția organizațiilor moderne. Digitalizarea nu înlocuiește expertiza umană, ci o potențează, oferind profesionistului contabil noi instrumente pentru a contribui la creșterea performanței și sustenabilității organizaționale. Într-o lume economică dinamică și competitivă, capacitatea unei organizații de a integra tehnologia în procesele sale contabile devine un indicator esențial al performanței, adaptabilității și rezilienței sale. Prin urmare, viitorul profesiei contabile va fi caracterizat de o sinergie tot mai strânsă între competența profesională și inovația tehnologică.

Automatizarea, viteza de schimbare atât în profesia contabilă cât și în afaceri și potențialul altor grupuri profesionale care își asumă funcțiile contabile tradiționale prezintă riscuri sistemice pentru valoarea profesiei pe termen mediu și lung. În același timp, vor exista oportunități pentru profesia contabilă deoarece integrarea tehnologică va permite extinderea serviciilor contabile actuale și crearea de linii de servicii complet noi.

Referințe bibliografice:

1. Berikol, B.Z., Killi, M. (2021). The Effects of Digital Transformation Process on Accounting Profession and Accounting Education. In: Çalyurt, K.T. (eds) Ethics and Sustainability in Accounting and Finance, Volume II. (pp. 219-231). Accounting, Finance, Sustainability, Governance & Fraud: Theory and Application. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-15-1928-4_13
2. Bonsón, E., Bednárová, M., 2019, "Blockchainanditsimplications for accountingandauditing", *MeditariAccountancyResearch*, Vol. 27, Nr. 5
3. Bungiu, M. A. (2015), *Stadiul cunoașterii referitor la calitatea rapoartelor anuale în conformitate cu IFRS*, Revista Contabilitatea, Expertiza și Auditul Afacerilor nr. 9/2015, Editura CECCAR, București, pp. 18 – 23
4. Ciurea, M., Man, M., 2020, „The Accounting Profession from Romania in the Digitized Economy, *Advances in Economics, Business and Management Research*, volume 138, 2nd International Scientific and Practical Conference "Modern Management Trends and the Digital Economy: from Regional Development to Global Economic Growth" (MTDE 2020) <https://www.atlantis-press.com/proceedings/mtde-20/125939717>
5. Cooper, L.A., Holderiness, D.K., Sorensen, T.L. and Wood, D.A. 2019, "Robotic processautomation in public accounting", *AccountingHorizons*, Vol. 33 Nr. 4
6. Gonçalves, M. J. A., Da Silva, A. C. F., & Ferreira, C. G. (2022, February). The future of accounting: how will digital transformation impact the sector?. In *Informatics* (Vol. 9, No. 1, p. 19). MDPI., <https://doi.org/10.3390/informat-ics9010019>
7. Greenman, C., 2017, "Exploringthe impact of artificial intelligence on theaccountingprofession", *Journal of Research in Business, Economicsand Management*, Vol. 8 Nr. 3
8. Grosu, V., Botez, D., Melega, A., Kicsi, R., Mihaila, S., Macovei, A. – G. (2022). Bibliometric analysis of the transformative synergies between blockchain and accounting in the uprooting of economic criminality. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 9(4), 77-105. [http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4\(3\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4(3))
9. Grosu, V., Cosmulese, C. G., Socoliuc, M., Ciubotariu, M. S., & Mihaila, S. (2023). Testing accountants' perceptions of the digitization of the profession and profiling the future professional. *Technological Forecasting and Social Change*, 193, 122630. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2023.122630>
10. Huttunen, J., Jauhiainen, J., Lehti, L., Nylund, A., Martikainen, M. andLehner, O.M., 2019, "Big data, cloudcomputingand data scienceapplications in financeandaccounting", *Journal of FinanceandRiskPerspectivesIssn*, Nr. 16

11. Kumar, K., *Impact of digitalization in Finance and accounting*, Journal of Accounting, Finance & Marketing Technology, 2018
12. Munoko, I., Brown-Liburd, H.L. și Vasarhelyi, M., 2020, "The ethical implications of using artificial intelligence in auditing", Journal of Business Ethics, Vol. 167
13. Sabuncu, B. (2022). The effects of digital transformation on the accounting profession. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(1), 103-115., <https://doi.org/10.25287/ohuiibf.974840>
14. Stefanovova, Z., Bartkova E. și Peterkova J., 2020, „Evaluation of the Effects of Digitization in the Process of Accounting Operations in a Selected Manufacturing Company”, SHS Web of Conferences
15. Susanne, L.H., Othmar M.L., Christoph E. și Carina, F., 2021 "A profession in transition: actors, tasks and roles in AI-based accounting", Journal of Applied Accounting Research, Vol. 22, Nr.3
16. Șova, R. A., Dobre, F. (2016), *Profesia contabilă în economia globală și digitală*, Revista Contabilitatea, Expertiza și Auditul Afacerilor nr. 11, Editura CECCAR, București, pp. 4 – 6